צא א מיי' פי"ח מהל' מאכלות אסורות הל"ב: **צב** ב מיי' שם הל"ג: **צג** ג מיי' שם הל"ג: **צד** ד מיי' שם הל"ה: **ה** [מיי' פט"ו מהלכות טומאת מוכלין הלכה ח ועכ"מ]: ו מיי' פי"ח מהלכות מאכלות אסורות הלכה יח:

רבינו גרשום

האוכל אוכל שלישי למה גופו שני: נעשה גופו שני לקדש. כלומר ואינו יכול לאכול קודש: והא אף אני לא אמרתי אלא בתרומה כו'. כלומר והא סבירא ליה לר' יוחנן דסבר ר' יהושע אף אני לא אמרתי אלא בתרומה ט) הא אף אני לא אמרתי אלא בתרומה וכו' ועכשיו הוא אומר חולין שנעשו על טהרת הקדש וקשיא דר' יוחנן [אדרבי יוחנן]: אמוראי נינהו ואליבא דר' יוחנן איכא דאמר אליבא דר' יוחנן אפי' אוכל שלישי שנעשו על טהרת הקדש נפסל גופו מלאכול בקדש. ואיכא דאמר לא אמר אלא בתרומה הואיל וטהרה טומאה היא אצל הקדש כדבעינן למימר לקמן בשילהי דהילכתא: שני הוא דלא הוי הא שלישי הוי. כלומר אין שני לתרומה הא גופו חשיב שלישי ונפסל מלאכול בתרומה: הראשון שבחולין טמא ומטמא. כלומר ואיזהו ראשון שנגע בשרץ השני פוסל ואינו מטמא (קדש) [תרומה]: והשלישי נאכל בנזיד הדמע. כלומר נאכל עם הדמע של תרומה ואינו חרוש שרביעי בתרומה ליתא לדברי הכל ומאי קרי דמע תרומה שנדמע במאה חולין: (א"ל הנח לנזיד הדמע כו' כיון דתרומה נדמע באחד ומאה כי קא אכיל ספינן ליה כו' א"ל הנח לנזיד הדמע כו' כלומר כיון דתרומה נדמע באחד ומאה כי קא אכיל פרס מחולין דהן כארבעה ביצים לא אכיל כזית מתרומה דלא חשיב על הכל חולין שנעשו על טהרת תרומה:

ט) גרסה ד"ל ומ"ש משמע דמחולין שנעשו על טהרת הקודש אין נעשה גופו שני לקודש.

הגהות הב"ח

(ג) תוס' ד"ה והשלישי וכו' ספינן להאי כהאן וסריגן:

שיטה מקובצת

ט) מודי דאסור מדיוקא דדייקינן מיניה דאמר: י) ושום ושמן דתרומה ולאוכלו ומדקא מני ביה שלישי שמעת מינה בחולין: יא) אבל נגע בשני קודם שעירב בו תרומה: יב) הלכך לא בעי למיכלינהו בטהרה: יג) וה"ל חולין שנעשו: יד) ויכול לערב בו תבלים של תרומה: טו) כדפי' הקונטרס בפי' קמא ומחקו מלות בפי' קמא: טז) אמרי' בפ' בתרא דיומא אל תטמאו בהם: יז) דמהתם לא ילפי' שיהא אסור לפסול גופו שהרי אפי' כהנים: יח) חסיד שבכהונה היה והיתה מטפחתו: יט) וקדש לחודיה דלאו על טהרת חטאת: כ) דבפ' אלו עוברים משמע דבסתמא איכא כזית בכדי אכילת פרס:

סברי לתין שלישי בחולין שנעשו על טהרת קדש דהמי חף חני לף ממרתי היינו המי דקתני בברייתא בסוף מילתיה דרבי יהושע בחולין שנעשו על טהרת תרומה אבל בתחלה לא פירש רבי יהושע על שמלאו ר"ח ושם אימא לחולין שנעשו על טהרת קדש יש בהן שלישי היה לו לפרש לף מיירי בהו כדי שלא יבא לטעות ולומר לתיירי בכל דבר שיש בו שלישי שלא ולמי אין בו שלישי ולכך לא הולרך לפרש לתיירי בתרומה ומע"ג לתיכא קדש עמו שיש בו שלישי קמתא למלתא לאו בדיליה מיירי לתין דרך לאוכל קדש שנטמא ובני מדש בדילין ממנו: **אמוראי** נינהו **ואליבא** דרבי יוחנן. לף ר"ל הף דידיה הף דרבים דמקמתא דהף דקאמר לעיל מאי מהדרו ר"ח ורבי יהושע מהדדי לף מסברא אומר כן לתין זה הדבר תלוי בסברא אלא קבלה היתה בידו:

והשלישי נאכל בנזיד הדמע. בגמרא בקונטרס ומלתה לו עיקר לתיירי בחולין גרידי ומטמא ופוסל דקאמר היינו את התרומה השלישי שאכל לפילו הוא נזיד הדמע ונגע בשני לטומאה דה"ל שלישי מוכר לאוכלו אבל נגע בשני קודם [ג] שיערבו בו תרומה לף לריכה לאשמועינן דאכתי הוו חולין גרידי ולית בהו שלישי ולייק ע"כ כיון דנזיד הדמע הוא על טהרת תרומה בעי מיכליה והוי חולין שנעשו על טהרת תרומה ואי אמרת [ד] וב